

CVETJE

z vertov svetega Frančiška.

I. leto.

V Gorici, sušec 1880.

3. zvezek.

Sv. Jožefu.

Jožef! trume naj nebeške te častijo,
In vse množice kerščanske ti pojó,
Ki z devico zaročen si bil Marijo,
V čisti zvezi z našo ljubljeno gospo.

Ko si nósečo jo videl sveto klico,
Se lotí te strah in dvojba zastran nje;
Angelj božji pa opraviči ti devico:
„Od Bogá je njeno sveto spočetjé.“

Ti vesel prejel rojeno si deté tce,
Ti ga spremiš tje v Egipet, ko beží;
V svetem mestu se izgubi ti in najde spet se,
In jokanje se v veselje spremeni.

Dobra smert še lé vse druge posvečuje,
Zmagovanje jih sveté v nebó pelja;
Tebe, glej! pa Bog že tukaj povzdiguje,
Že v življenju vžival svojga si Boga.

Vedno mila bodi sveta nam Trojica,
Po zaslugah sprejmi Jožefovih nas
Gori v sveto mesto našega poklica,
Kjer ti hvalo bomo peli vsaki čas.

(Cerkvena himna.)

Tretji red našega sv. očeta Frančiška.

Čertice v podučenje udom in drugim vernim.

Razširjanje tretjega reda.

Odličnost njegove imenitni udaje

Iz Toskane, kjer je, kakor smo že rekli, za Lukezijem in Bonadono še mnogo ljudi obojega spola in različnih stanov pristopilo k tretjemu redu, vernil se je sveti Frančišek zopet v svoj domač kraj, v asiško okolico. Tam je sprejel v svoj novi red vse tiste, ki so se bili po njegovih pridigah v Kanari spreobrnili in v njegova prva dva redova želeli sprejeti biti.

Drugo leto, 1222 po Kr., pa se je napotil sveti Frančišek v južne kraje in je prišel v Rim. Tam se je seznanil z imenitnim gospodom iz stare in mogočne hiše Orsini, Matejem de Rubeis. Ta plemeniti mož je bil prvi Rimec, ki je stopil v tretji red svetega Frančiška. Ne bode odveč, ako tukaj nekoliko natančneje povemo, kako se je to zgodilo.

Imenovani plemenitaš je bil svetega Frančiška h kosilu povabil. Frančišek je prišel ob uri, kakor mu je bilo rečeno. Ali gospoda še ni bilo doma; Frančišek je moral čakati. Mej tem se je delila jed mej vboge, ki so se o poldne zbrali na dvorišču tega bogatega gospoda, kjer so vsak dan dobivali miloščino. Ko to vidi Frančišek, berž gre tudi on na dvorišče in se previdno zameša mej vbožce, ter sprejme tam miloščino. V tem pride gospod domov in vpraša, kje je brat Frančišek. Posli ga iščejo povsod, ali nikjer ga ni videti. Plemenitaš se zaroti, da ne bo kosil drugači, kakor da ina Frančiška poleg sebe pri mizi, stopi sam k oknu in berž ga zagleda na dvoru mej berači sedečega. Vmije si torej roke in gre naravnost dolu ter se vsede na tla poleg moža božjega. „Brat Frančišek“, pravi, „ker nočeš ti obedovati z mano, obedoval bom jaz s tabo“. In tako je storil — poln pobožnega veselja, ko se je videl prištetega vbožcem Kristusovim. Ko mu je potem Frančišek pravil o tretjem redu, ki ga je ustanovil za posvetne in zakonske ljudi, prosi ga plemeniti gospod, naj tudi njega sprejme in podučí v pobožnih vajah in dolžnostih, katere le-ta red nalaga. To je storil sveti Frančišek z velikim veseljem.

Pa še nekaj drugega posebnega se je zgodilo pri tej priliki,

kar nočemo zamolčati. Imel je imenovani gospod Matej de Rubeis sinčka, Janezka po imenu, ki so ga tedaj še pestovali. Tega je prinesel svetemu Frančišku, da bi ga blagoslovil. Mož božji vzame dete na ročje in ga blagoslovi, očetu pa pove, da bo ta otrok velika čast družini, da bo enkrat papež. Nato zopet k otroku oberne oči in, kakor bi bil že pameten, ga resno in ljubeznjivo nagovori in prosi, naj bode nagnjen njegovemu redu. Potem ga očetu nazaj poda ter pravi: „Ne bo našega reda brat, temuč branivec; ne bo sin, temuč oče, pod čigar senco bodo živeli naši in se veselili. Mnogo dobrega za nas vidim v tem otroku in v njegovih malih ročicah shranjene nam velike dobrote“. Oče stermiti nad tem prerokovanjem in vesel hrani v svojem sercu Frančiškove besede, dokler jih je videl izpolnjene in svojega sinu ko Nikolaja III. na apostoljskem sedežu. Bil je že ko kardinal Janez Gajetan redu branivec ali zavetnik, kakor je prerokoval sveti Frančišek — ko papež pa mu je bil dober, ljubeznjiv oče.

Ginljivo je brati, s kako milimi besedami je izročal, ko je postal papež, drugemu kardinalu varstvo redov svetega Frančiška. „Dajemo ti“, je rekel mej drugim, „kar te bo pripeljalo v sveti raj, molitve vseh svetih bratov tega reda. Dajemo ti najboljše, kar imamo, hrepenenje svojega serca, punčico svojih oči.“ Pri teh besedah so se mu vlile solze, jok je premagal tolikega moža, in vsi pričujoči so ž njim na glas jokali.

Ni prostora tukaj, da bi na dalje razkladali, koliko in koliko dobrot je ko papež skazal našemu redu sin pervega tretjerednika v Rimu, Mateja de Rubeis. Omeniti moramo vendar, kar pripoveduje mož, ki ga je sam slišal; kako je namreč dostikrat v očitnem pogovoru si v posebno čast štel, da je njegov oče bil brat tretjega reda svetega Frančiška.

Tako veljavnega moža zgled je napeljal mnogo drugih Rimljanov, da so se pridružili novemu redu, kateri se je nadalje tako hitro širil, da kmalu skoraj ni bilo mesta, najprej na Laškem, pozneje na Francoskem, Španjskem, Nemškem in po drugih kerščanskih deželah, kjer ne bi bilo bratov in sester spokornega tretjega reda svetega Frančiška. Množice gorečih kristijanov so hitele v ta red, posvetni in duhovni, kmetje in vojaki, device in vdove, moške in žene, mladeniči in starčki.

In ne le priprosti ljudje so bili to, mnogo jih je bilo mej njimi, ki so bili zavoljo svojega rodu in svojih zmožnosti imenitni in cenjeni in na visoki stopnji v človeški družbi, škofje, kardinali

in papeži, kralji in kraljice, knezi in kneginje, umetniki in učenjaki. Da se je bil red v malo letih tako razširil, nam poterjuje Peter de Vineis, kanclar cesarja Friderika II., ki je bil najhujši zopernik apostoljskega sedeža. Peter de Vineis namreč piše svojemu cesarju, da je novi duh, ki so ga razširili manjši bratje mej laškimi prebivavci, strašnejša ovira njegovim nakanam, kakor največe vojske. Ne najde se nihče več, ki bi ne bil v tej novi družbi. — Cesarja Friderika je groza obšla pred toliko množico, zlasti ker so bili vmes možje, katere je dobro poznal ko goreče branivce apostoljskega sedeža. Zato je začel tretji red preganjati s posebnimi in sicer prav neizmernimi davki, tako, da je moral papež Gregor IX. italijanskim škofom vkažati, naj ne puščajo, da bi se ta red s tako nepravičnimi nakladami zatiral. Ali vse ni nič pomagalo; preganjanje je bilo le še vedno huje. Ne le visoke davke je nakladal cesar, tudi celo premoženje je pograbil, komur se mu je zdelo, in tako oropane še iz domovine podil. To je terpeló vse do smerti cesarjeve leta 1250.

Še huje preganjanje zoper tretji red se je začelo v začetku štirinajstega stóletja. Tega so bili krivi tako imenovani Fratičeli, neki malopridni krivoverci, ki so se za redovnike svetega Frančiška izdajali in tako se tudi oblačili, zraven pa se vpirali zoper papeža in cerkev ter skrivaj prav brezbožno živeli. Vesoljna cerkvena zborna v Lijonu in Vijeni sta te ljudi za krivoverce razglasila in njih nauke zaverгла. Unanja podobnost s tretjim redom pa je zdaj mnoge zmotila, da so ta red ž njimi v eno versto stavili in mu vse njih grehe natvezali. Celo škofje semtertje niso mogli razločiti pšenice od plevela, volkov od ovac, in češ, da se je spredil in pokvaril cel tretji red, prepovedali so ga v svojih škofijah, kakor nekaj njihovi čredi splošno škodljivega.

Ali Bog tretjega reda ni pustil dolgo časa v tako hudih skušnjah. Rimski papež Klemen V. in Janez XXII. sta se zanj krepko pognala in ga vnovič toplo priporočila. In lepše se je svetila zdaj svetost tega reda, ko je bil v ognju velikih britkosti očiščen in vterjen, in z novo močjo se je razširjal po starem katoliškem svetu. Leta 1689 je imel samo v Madridu 25000 udov. In ko je tretjega reda brat Kristof Kolumb daleč za neznanim morjem našel nove zemlje, neizmerno Ameriko, ko so našli Portugizi pot po morju v vshodno Indijo in Japan, razširil se je s kerščansko vero v te nove dežele tudi tretji red tako naglo, da je štel leta 1686 v Ameriki okolu 118000 udov, in mej svetimi prir-

čevavci, ki so v ravno tem stoletju na Japonskem za sveto vero na križih vmerli, bilo je sedemnajst tretjerednikov, Japancev po rodu.

Ali ne le sam se je tretji red svetega Frančiška naglo na daleč razširil, porodil je tudi mnogo drugih podobnih redov. Po zgledu frančiškanskega so namreč skoraj vsi drugi cerkveni redovi ustanovili svoje tretje rede, zlasti dominikani, avgustini, trinitaroi, minimi, serviti i. t. d. Ti so tretji red svetega Frančiška nadomeščali, ali ga tudi še dandanašnji nadomeščajo, kamor se sam ni razširil.

Pa tudi sam iz sebe je naš tretji red ščasoma pogнал različne veje in mladike, o katerih bomo v posebnem poglavju nekoliko obširneje govorili. Tukaj hočemo le še nekatere posebno imenitne može in žene imenovati, ki so svoje dni po tretjem vodilu svetega Frančiška Bogu služili ali še dandanašnji po njem Bogu služijo.

Tretji red svetega Frančiška šteje do današnjega dne sedem papežev, namreč Gregorja IX., ki je bil ko kardinal prvi zavetnik redov sv. Frančiška in je sto let star v sluhu svetosti vmerl; Gregorja X.; Martina V.; Inocencija XII., ki je ko papež od generala manjših bratov prejel obleko tretjega reda; Klemena XII.; nepozabljivega Pija IX. in zdaj vladajočega Leona XIII. — O svetem očetu Leonu XIII. ko udu tretjega reda svetega Frančiška bomo v posebnem spisu obširneje govorili. Tukaj le nekoliko besedic o Piju IX.

Oni so stopili v tretji red v Rimu v samostanu svetega Bonaventure leta 1821, ko so bili vodja v sirotnici „Tata Džovani“, in 25. septembra leta 1829 so naredili obljube vpričo patra gvardijana in vse samostanske redovne družine v samostanski cerkvi na Monteluku nad Spoletom, kjer so bili takrat veliki škof. Tudi ko papež so se radi imenovali sinu svetega Frančiška in prav po zgledu prvega tretjerednika Lukezija so tudi oni dostikrat izdali vbozim, kar so imeli pri rokah. Tukaj naj povemo le eno tako prigodbico. Bilo je leta 1867, ko je nekedo prišel k njim in jim nekaj denarja izročil. Pij mu pravijo ljubeznjivo: „Sin moj, to ste dobro storili, da ste mi prinesli denarja; nimam ga nič več.“ In sveti oče, ki so dobro poznali pobožnega moža, ki jih je bil obiskal, odpro svojo denarnico in res je bila čisto prazna; Pij pa so nadaljevali šaljivo: „Ko vbogi sin svetega Frančiška Pij IX. dostikrat nima ničesar. Ali vedno sem opazil, da ga previdnost božja ne pusti v zadregi, kedar k svojim delam denarja potrebuje. Ako je denar,

nica prazna, navadno ne prejde dan, da ne bi kaj dobil, bodi si tudi le en tolar. Vidite, ničesar nisem imel, vi pa ste mi prinesli darilo in gotovo več ko en tolar.“ — Leta 1871 je praznoval tretji red petdesetletnico tega svojega preslavnega brata.

Število kardinalov, nadškofov, škofov in drugih imenitnih oseb duhovskega stanu, ki so živeli ali živijo v tretjem redu sv. Frančiška, je bilo in je še dandanes veliko. Neki kardinal je pisal nekemu, ki se je čudil, da se škerlatom družijo revno obleko tretjega reda: „Obleka svetega Frančiška je pravi škerlat, pripraven, da poviša visokost kraljem in kardinalom. V resnici je škerlat, barvan v kervi Jezusa Kristusa in v kervi, ki je tekla iz ran njegovega služabnika Frančiška. Pokril sem torej škerlat se škerlatom, kardinalski s kraljevim. S tem se ne le nisem ponižal; bojim se po pravici, da se ne bi bil povzdignil bolj, kakor sem vreden.“ — Iz mej sadanjih kardinalov jih je, kolikor vemo, devet v tretjem redu svetega Frančiška, namreč kardinala dijakona Dominik Konsolini in Henrik Njumen, in kardinali mašniki: Lucijan Bonaparte, Ludovik Orelja, Henrik Edvard Manning, nadškof vestminsterski in primas angleški, Janez Simeoni, nadškof, Ludovik de Kanossa, škof veronski, Lucid Parokki, nadškof bolonjski, in Kajetan Alimonda, škof albenški. Mej osebami svetovnega stanu je bilo v našem tretjem redu 134 cesarjev, kraljev in kraljic, knezev in kneginj. Mej njimi so vshodni cesar Mihael Paleolog; slavni predded naše vladajoče rodovine habsburške Rudolf I.; Karol V., njegova soproga in otroci; Filip II., španjski kralj; Ana Avstrijska, mati Ludovika XIV.; Marija Terezija, francoska kraljica in soproga Ludovika XIV., ki je bila predstojnica bratovščine pasu svetega Frančiška v Parizu; Vladislav Jagelo, poljski kralj in več princev njegove rodovine; kralj Janez Aragonjski; sveti Ferdinand, kralj Kastiljski in vsi njegovi dvorjani; Sančo II., kralj Portugaljski; sveta Elizabeta, ogerska princesinja in grofinja Tirsinska; sveta Elizabeta Portugaljska; sveta Joana Valojska; Bela IV., kralj ogerski; Katarina, poslednja kraljica bosenska, i. t. d.

Največi kerščanski pesnik, sloveči Dante Aligjeri, je bil tudi tretjerednik; ravno tako sloveči španjski pesnik Lope de Vega in že omenjeni Krištof Kolumb, ki je v obleki spokornih bratov svetega Frančiška našel novi svet.

Vendar vse večo vrednost, ko posvetne zasluge in časti njegovih udov, daje našemu tretjemu redu velika množica njegovih svetih in zveličanih bratov in sester. Nekateri smo že gori ime-

novali. Vse pa bomo našteli po mesecih in dnevih, ko se njih god obhaja, sè svetimi in zveličanimi prvih dveh redov skupaj na koncu vsakega zvezka „Cvetja“.

Pisma našega sv. očeta Franciška.

II. Vsem vernim kristijanom.

Vsem kristijanom, redovnikom, duhovnikom in posvetnim, tako možem, kakor ženam, vsem, ki prebivajo na celem svetu, brat Francišek, njih služabnik in podložni, svojo službo v spoštovanju, pravi mir iz nebes in odkritoserčno ljubezen v Gospodu.

1. Ker sem vseh služabnik, dolžan sem tudi vsem služiti in lepo dišeče besede svojega Gospoda jim podajati. Ker pa sem sprevidel sam pri sebi, da zavoljo bolezní in slabosti svojega telesa ne morem osebno obiskovati posameznih, zato sem vam po le-tem pismu sklenil ponuditi besede našega Gospoda Jezusa Kristusa, ki je beseda Očetova, in besede sv. Duha, ki so duh in življenje.

2. Le-to besedo Očetovo, tako visoke vrednosti, tako sveto in častito, oznanil je Oče najvišji iz nebes po svetem Gabrielu, svojem arhangelju; ona je tudi dolu stopila v telo prečastite device Marije, iz katere telesa je na se vzela pravo meso našega kerhkega človeštva; in on, ki je bil bogat čez vse, on si je hotel sam sè svojo preblaženo materjo vboštvo izvoliti na tem svetu. Malo pred svojim terpljenjem je praznoval veliko noč sè svojimi učenci in je vzel kruh, in je zahvalil in blagoslovil in prelomil govore: „Vzemite in jejte, to je moje telo“, in potem je vzel kelih govore: „To je moja kri novega zakona, ki se bo za vas in za mnoge prelila v odpuščanje grehov.“ Potlej je prosil Očeta rekoč: „Oče, ako je mogoče, naj gre od mene le-ta kelih.“ In njegov pot je postal kakor kaplje kervi, ki na tla teko. Vendar je podvergel svojo voljo volji Očetovi rekoč: „Oče, zgodi se tvoja volja, ne kakor jaz hočem, temuč kakor ti.“ Volja Očetova pa je bila ta, da bi njegov blagoslovljeni in častiti sin, katerega je nam dal, in je bil rojen za nas, on da bi sam sebe skozi svojo lastno kri ko dar na altarju svetega križa daroval, ne za se, po katerem

je storjeno vse, temuč za naše grehe, zapuščajte nam zgled, da bi hodili po njegovih stopinjah. In on hoče, da bi se vsi zveličali po njem in bi ga sprejeli s čistim srcem in neomadežanim telesom. Ali malo jih je, ki ga hočejo sprejeti, dasiravno je njegov jarem sladak, in njegovo breme lahko.

3. Kateri nočejo okusiti, kako sladak je Gospod, in bolj ljubijo temo, kakor luč, nehoteč izpolnjevati zapovedi božjih, ti so prekleti; o njih je rečeno po preroku: „Prekleti, kateri se odklikajo od tvojih zapovedi.“ Nasproti pa, kako so blagoslovljeni in blaženi tisti, ki ga molijo v duhu in resnici, kakor se spodobil Hvalimo ga in molimo k njemu noč in dan rekoč: „Oče naš, kir si v nebesih“ itd., zakaj vedno je treba moliti in ne odnehati.

4. Moramo pa tudi izpovedavati se svojih grehov mašniku, in sprejemati telo in kri Gospoda našega Jezusa Kristusa, zato, ker ta, ki ne je njegovega telesa in ne pije njegove kervi, ne more vstopiti v kraljestvo božje. Po vrednem pa naj vsaki je in pije, zakaj gdor po nevrednem je in pije, ta si je in pije sodbo, ker ne razloči telesa Gospodovega.

5. Storimo verhu tega tudi vreden sad pokore, in ljubimo svoje bližnje, kakor sami sebe, in če jih gdo noče ljubiti, kakor samega sebe, naj jim vsaj nič žalega ne prizadeva, temuč dobro naj jim stori.

6. Kateri pa so prejeli oblast, da sodijo, ti naj sodijo vedno milostljivo, kakor bi sami želeli milosti od Gospoda. Zakaj „sodba brez milosti temu, ki ni storil milosti.“ Bodimo torej dobrotljivi in ponižni, in delimo miloščino, zakaj ta zmiva z naše duše nesnago in grehe. Ljudje namreč vse izgubijo, kar na tem svetu zapuste; sabo pa nesejo plačilo dobrotljivosti in miloščine, ki so jih razdelili, za kar bodo od Gospoda dobili dar in vredno plačilo.

7. Postiti se moramo in zderžavati se napak, in vsega, kar bi znalo v greh peljati, pa tudi vsega premnozega vživanja. Tudi naj katoličani pogosto cerkve obiskujejo in duhovnike spoštujejo in časte zavoljo njih službe in zavoljo presvetega telesa in kervi Kristusove, ki jo darujejo in prejemajo in drugim delijo. In zardno vedimo vsi, da se ne more nihče zveličati, kakor le po svetih besedah in kervi Gospoda našega Jezusa Kristusa, ki jih duhovniki izgovarjajo, oznanjujejo in dele, in oni sami deliti imajo.

8. Posebno pa morajo redovniki, in kateri so svetu slovo dali, več in kaj večega storiti, in opustiti vse tisto, česar ni potreba, in sovražiti svoja telesa ž njih napakami in grehi, ker pravi Go

spod v evangeliju, da vse hudo iz serca izhaja. Mi moramo ljubiti svoje neprijatelje in dobro delati tem, ki nas sovražijo; izpolnjevati zapovedi in svete našega zveličarja, sami sebe zatajevati in svoje telesa vpgibati pod jarem služabništva in pokorščine. Nihče pa ni dolžan pokoren biti v tem, v čemer se stori greh ali prestop, ker smo le zato prišli, da bi svoje duše rešili in tako drugim zglede dobrih del dajali.

9. Kateremu pa se ima pokorščina skazovati in mu je to izročeno, in gdor velja za višjega, ta naj gleda, da bode manjši in drugih bratov služabnik, in naj milostivo ravna s posameznimi podložnimi, kakor želi, da bi se ž njim ravnalo, kadar bi bil podložnik. In zavoljo pregrehe bratove naj se ne jezi nanj, temuč naj ga sè vso poterpežljivostjo in ponižnostjo dobrotljivo popravlja in opominja in prenaša.

10. Ne bodimo modri in umni po mesu, temuč priprosti, ponižni in čisti. In svoje telesa imejmo v sramoti in zaničevanju, ker smo vsi po svoji krivici vbogi in gnjili, kakor Gospod pravi po preroku: „Jaz sem červ in ne človek“ i. t. d. Nigdar ne želimo čez druge biti, temuč podložni in podverženi bodimo vsaki človeški stvari zavoljo Boga. In vsi tisti, ki bodo to storili in bodo stanovitni do konca, nad njimi bo prebival duh Gospodov in bo naredil v njih stanovitno prebivališče, in bodo otroci Očeta nebeskega, katerega dela delajo, in neveste in bratje in matere Gospoda našega Jezusa Kristusa. Neveste smo, ker se sè svetim Duhom poročajo verne duše; bratje smo Jezusa Kristusa, kadar delamo voljo Očetovo, ki je v nebesih; matere, kadar ga nosimo v svojem sercu in telesu po ljubezni in čisti vesti in ga rodimo po sveti delavnosti, ki ima svetiti drugim kakor zgléd. O kako častita in velika reč je imeti v nebesih Očeta! O kako sveta reč, Tolažnika imeti za ženina, lepega in ljubeznjvega! O kako sveta, in kako prijetna, dopadljiva, ponižna, miroljubna, sladka in ljubeznjiva in čez vse hrepenenja polna reč, imeti takega brata, ki je dal svojo dušo za svoje ovce in je prosil za nas Očeta rekoč: „Oče, ohrani jih v tvojem imenu, katere si mi dal; Oče, vsi, katere si mi dal, od sveta, vsi so tvoji bili, in si jih meni dal, in besede, katere si mi dal, te sem dal njim, in oni so je sprejeli in so spoznali za gotovo, da sem iz tebe izešel, in so verovali, da si me ti poslal. Prosim te za nje, posvečujem se samega sebe, da bodo tudi oni posvečeni v resnici in bodo eno, kakor sva tudi midva. In jaz hočem, Oče, da naj, kjer sem jaz, tudi moj služabnik bo, da bo videl slavo v mojem kraljestvu.“

11. Njemu pa, ki je toliko terpel za nas in nam toliko podaril in bo še podaril v prihodnje, Bogu, naj vse stvarjenje, ki je v nebesih in na zemlji, v morju in prepadih, vse naj mu hvalo daje in slavo in čast in blagoslov; zakaj on je naša krepost in moč, ki je sam dober, sam najvišji, sam vsegamogočen, čudovit in slaven, sam svet, hvale vreden in blagoslovljen skozi neskončne vekov veke. Amen.

12. Vsi tisti, ki ne delajo pokore in ne prejemajo telesa in kervi Gospoda našega Jezusa Kristusa, temuč grehe in hude dela delajo, ki hodijo za svojo poželjivostjo in svojimi slabimi željami, in ne izpolnjujejo, kar so obljubili, in služijo po telesno svetu in trebuhu, željam in skerbem tega sveta in tega življenja, ti so ogoljufani od hudiča, čigar sinovi so, in čigar dela delajo. Slepi so, ker ne vidijo prave luči, Gospoda našega Jezusa Kristusa. Modrosti nemajo v svojem duhu, ker Sinu božjega nemajo v sebi, kateri je prava modrost Očetova. O njih je rečeno: „Njih modrost je požerta“. Vidijo in poznajo in vejo in delajo hudo in vedoma pogubljuje svoje duše. Glejte, slepci, ogoljufani od vaših neprijateljev, namreč od mesa, sveta in hudiča; zakaj telesu je greh prijeten in grenko Bogu služiti, ker vse hudo iz telesa človeškega izvira in izhaja, kakor pravi Gospod v evangeliju: „Vi upate, da boste dolgo imeli ničemernosti tega sveta, ali ogoljufani ste, zakaj prišel bo dan in ura, o katerih ne mislite in nič ne veste.“

13. Telo boleha, smert se bliža, prihajajo sorodniki in prijatelji in pravijo: „Oskerbi svojo hišo“ i. t. d. In glej njegova žena in otroci, sorodniki in prijatelji se delajo, kakor bi jokali, in on se ozre in je vidi jokajoč in je ginjen od slabega ginjenja in misli sam pri sebi in pravi: „Glejte! svojo dušo in svoje telo in vse, kar imam, to polagam v vaše roke“. V resnici ta človek je preklet, ki zaupa svojo dušo in telo in vse, kar ima, izdaja v take roke. Zato pravi Gospod po preroku: „Preklet človek, ki stavi svoje upanje na človeka“. In precej dajo poklicati mašnika, ki mu pravi: „Ali hočeš storiti pokoro za vse tvoje grehe?“ On pravi: „Hočem.“ „Hočeš zadostiti za to, kar si storil in kar si prigoljufal in prevaril od tvojega blaga?“ On pravi: „Ne.“ In mašnik njemu: „Zakaj ne?“ Pravi: „Ker sem položil vse v roke svojih sorodnikov.“ In nato začne izgubljati gorjenje in tako vmerje ta nesrečnež. Ali naj vedo vsi, da, kjerkoli in kakorkoli človek vmerje v smertnem grehu in brez zadostjenja in je mogel zadostiti, in ni storil, da takega hudič vzame in

njegovo dušo iz telesa pograbi s toliko strahoto in britkostjo, kakor je nihče ne more znati, razen ta, ki sam terpi tisto britkost. In vse zmožnosti in oblast in znanstvo, katero je mislil, da ima, vse to se mu bode vzelo, in sorodniki in prijatelji, katerim je izročil svoje premoženje, ti ga bodo vzeli in razdelili in potlej bodo rekli: „Prekleta bodi njegova duša, ker bi nam bil lahko več dal in nam ni dal, in bi bil lahko več pridobil, kakor je pridobil,“ in take podobne reči. Telo bodo požerli červje, dušo bodo gldali hudiči, in tako bo izgubil dušo in telo zavoljo tega kratkega življenja.

Jaz brat Frančišek, vaš manjši hlapec, vas prosim in rotim v ljubezni, katera je Bog, in me je volja poljubiti vaše noge, da te besede in druge besede našega Gospoda Jezusa Kristusa s ponižnostjo in ljubeznijo sprejmete, po njih delate in jih izpolnujete. In vsi tisti, ki jih dobrovoljno sprejmejo in umejo, naj jih pošljejo drugim za zgled. Ako bodo v njih do konca stanovitni ostali, naj je blagoslovi Bog Oče in Sin in sveti Duh. Amen.

Povesti iz življenja sv. Frančiška in njegovih svetih tovarišev.

11. poglavje.

• Sv. Frančišek zapove bratu Maseju, da naj se v okroglico verti, in gre potem v Sjeno. (Slepa pokorščina).

Nekega dne je popotoval sv. Frančišek proti Sjeni in ž njim brat Masej, ki je nekoliko korakov pred njim hodil. Prišla sta do kraja, kjer so se tri ceste križale, katerih ena je peljala v Florenc, druga v Sjeno in tretja v Areco, in brat Masej je rekel: „Oče, katero pot si bova izvolila?“ Sv. Frančišek odgovori: „Tisto, katero Bog hoče“. Na to pravi brat Masej: „Kako bova pa spoznala božjo voljo to Sv. Frančišek odgovori: „Po znamenju, katerega ti bom dal. Zapovem ti vled svete pokorščine, na tem razpotju, ravno tu, kjer zdaj stojiš, se v okroglico zaverti, kakor otroci igraje delajo, in ne jenjaj se prej vertiti, preden ti ne rečem.“

Brat Masej se je torej začel v okroglico sukati, in se je su-

kal tako dolgo, da se mu je v glavi zvertilo, kakor se pri tem navadno zgodi; in večkrat se je na tla zvernil, pa ker mu sv. Frančišek še ni velel vstaviti se in je hotel na tanko vbogati, zato je spet vstal in se dalje vertil. Slednjič mu reče sv. Frančišek, ko se je ravno prav hitro vertil: „Stoj in se ne gani več!“ In on je obstal. Sv. Frančišek ga vpraša: „Kam si obrnjen z obrazom?“ Masej odgovori: „Proti Sjeni.“ In sv. Frančišek je na to rekel: „To je pot, katero nam božja volja naznanja“.

Ko sta tedaj po tej poti dalje šla, čudil se je brat Masej, da mu je sv. Frančišek vpricho mimo gredočih kaj tako otročjega storiti zapovedal; vendar si ni upal svetemu očetu, katerega je zelo spoštoval, nič reči o tem. Približala sta se mestu Sjeni. Ko so prebivavci tega mesta izvedeli, da svetnik k njim prihaja, hitali so mu naproti, in ker so ga močno spoštovali, nesli so njega in tovariša do škofove hiše, tako da se z nogami nista zemlje dotaknila. Ravno tisti čas, ko se je to godilo, spoprijeli so se neki prebivavci sjenski, in so bili v kervavem boju že dva vmorili. Ko je torej sv. Frančišek tjakaj prišel, pridigal jim je s tako pobožnostjo in svetostjo, da so se vsi pomirili in popolnoma poravnali in sprijaznili. Ko je škof sjenski za to lepo delo izvedel, povabil je sv. Frančiška v svojo hišo, in ga je prideržal pri sebi z veliko častjo cel tisti dan in tudi čez noč.

Drugo jutro na vse zgodaj je sv. Frančišek, ker je bil resnično ponižen in je v vsem le časti božje iskal, sè svojim tovarišem vstal in odešel, da ni škof nič vedel. Nad takim djanjem pa je na tihem mermral brat Masej in si je mislil: „Kaj ta božji človek vsega ne stori? meni je zapovedal v okroglico se vertiti kakor otroci, in za škofa, kateri mu je toliko časti skazal, ni imel nobene besede in se mu ni zahvalil“. Zdelo se je bratu Maseju, da se je sv. Frančišek pri tej priložnosti napačno obnašal. Kmalu potem pa dobi brat Masej od Boga vdihnjene druge misli; sam sebe je začel karati v sercu in si je mislil: „Ti si vendar zelo ošaben, da se prederzneš božje dela presojevati; v resnici zaslužiš zaradi svoje ošabnosti, da se v pekel pogrezneš. Včeraj je sv. Frančišek take svete dela storil, da, ako bi jih bil tudi božji angelj storil, ne bi mogle bolj čudapolne biti. Torej, ako bi ti bil tudi zapovedal skale v stran valiti, moral bi to storiti in vbogati; zakaj to, kar je on storil, je bilo božje delo, kakor se iz dobrih nasledkov vidi, katere je imelo. Ako ne bi bil pomiril borivcev, ne bi jih bilo samo mnogo telesno vmorjenih, temuč tudi mnogo duš

bi bil hudič potegnil sè seboj v pogubljenje. Nespameten si torej in ošaben, če zoper to mermraš, kar se je po božji volji zgodilo“.

Vse, kar si je brat Masej v sercu očital, pa je Bog razodel tudi sv. Frančišku. Zato se mu približa in pravi: „Tega se derži, kar si zdaj misliš, ker je dobro, koristno in od Boga ti vdihnjeno; tvoje prvo mermranje pa je bilo slepo, nespametno, ošabno in od hudiča ti v dušo dano“. Spoznal je tako brat Masej, da sv. Frančišek ve tudi za skrivnosti njegovega serca, in se je prepričal, da duh modrosti božje svetega očeta v vseh djanjih vodi.

12. poglavje.

Sv. Frančišek odloči brata Maseja, da opravlja vratarsko in kuharsko službo in da skerbi za miloščino; na prošnjo drugih bratov pa mu te opravila zopet odvzame.

Da bi se brat Masej zaradi mnogih darov, katere je od Boga prejemal, ne prevzel, mariveč da bi ž njih pomočjo v ponižnosti od čednosti do čednosti rastel, hotel ga je sv. Frančišek ponižati. Ko je bil namreč sè svojimi prvimi resnično svetimi tovariši, mej katerimi je bil tudi omenjeni brat Masej, v nekem samotnem samostanu, rekel je v pričo vseh drugih tovarišev bratu Maseju: „Brat, vsi tvoji tovariši imajo dar premišljevanja in molitve, ti pa imaš dar, v splošno zadovoljnost besedo božjo oznanjevati. Da bodo tedaj tvoji tovariši lažje molili in premišljevali, hočem, da ti opravljaš vratarsko in kuharsko službo in da skerbiš za miloščino. Kadar bodo tvoji bratje pri obedu, boš ti pred samostanskimi vrati jedel, zato da s tistimi, kateri k samostanu pridejo, preden poterkajo, spregovoriš v njihovo zadovoljnost kako besedo o Bogu, in zato da ne bo treba komu drugemu iz samostana vun prihajati. To stori vsled sv. pokorščine!“ Brat Masej je na to potegnil kapuco na glavo, priklonil se in ponižno sprejel in več dni izpolnjeval to povelje; opravljal je dolžnosti samostanskega vratarja in kuharja in skerbela za miloščino.

Njegovim tovarišem, ki so bili od Boga razsvetljeni možje, pa je kmalu začela vest očitati, ko so premislili, da je brat Masej ravno tako in še bolj popoln, kakor oni, in mora vendarle sam za ves samostan skrbeti brez njih pomoči. Napravili so se torej vsi enih misli in so prišli k svetemu očetu in ga prosili, naj blagovoli samostanske službe med nje razdeliti, ker jim vest nikakor ne pripušča, da bi brat Masej celo težo prenašal. Ko je sv. Frančišek

to slišal, zdeli so se mu dobri njih sveti, in priterdil je njihovim željam. Poklical je brata Maseja in mu rekel: „Brat Masej, tvoji tovariši se želijo vdeležiti služeb, katere sem tebi odločil, zatoorej hočem, da se omenjene službe razdelijo.“ Brat Masej z veliko ponižnostjo in poterpežljivostjo odgovori: „Oče, karkoli mi naložiš, bodi si celo ali pa razdeljeno, spoznam, da mi je od Boga naloženo.“ Ko je sv. Frančišek videl ljubezen onih in ponižnost brata Maseja, jim je čudovito govoril o sveti ponižnosti, in jih učil, da mora človek tolikanj bolj ponižen biti, kolikor več milosti od Boga dobi, ker brez ponižnosti ne velja nobena čednost pred Bogom. Po takem opominjevanju jim je službe razdelil.

13. poglavje.

Sv. Frančišek in brat Masej položita kruh, katerega sta izprosila na skalo pri studencu, in sv. Frančišek prav goreče hvali sveto vboštvo. Prosi potem Boga in sv. Petra in sv. Pavla, naj bi mu vdihnili ljubezen do svetega vboštva, na kar se mu sv. Peter in sv. Pavel prikažeta.

Čudoviti služabnik in nasledovavec Kristusov sv. Frančišek je hotel popolnoma in v vsem Kristusu podoben postati. Kakor je Kristus po besedah svetega evangelija svoje učence dva in dva razposlal v vse tiste mesta in kraje, kamor je sam pozneje priti hotel, tako je po njegovem zgledu tudi sv. Frančišek dvanajst tovarišev okoli sebe zbral, ter dva in dva razposlal oznanjevat svetu besedo božjo. Da bi jim pa dal zgled prave pokorščine, šel je najpervo sam po zgledu Kristusovem, ki je tudi najpervo začel delati in potem učiti. Svojim tovarišem je odkazal druge dele sveta, on pa in brat Masej sta šla proti francoski deželi.

Enega dne sta prišla zelo lačna v neko mesto, in sta po besedah sv. vodila iz ljubezni do Boga kruha prosila; sv. Frančišek je šel torej po eni ulici in brat Masej po drugi. Ker pa je bil sv. Frančišek majhine in telesno zaničljive postave, mislili so, kateri ga niso poznali, da je navadni berač, in zato si je izprosil le malo grizljejev in koščekov suhega kruha. Brat Masej pa, ki je bil visoke in lepe postave, dobil je dosti dobrih in velikih kosov voljnega kruha. Ko sta mesto obhodila, sta se zunaj mesta sešla na kraju, kjer je bil lep vodnjak s tekočo studenčnico, in zraven njega lepa in široka kamnita ploša, na katero sta položila miloščino, ki sta jo izprosila. Sv. Frančišek opazivši, da so bili kosi, katere je brat Ma-

sej izprosil, bolj veliki in lepi kakor njegovi, pa se je nad tem zelo veselil in je rekel: „O brat Masej, nisva vredna tako velikega zaklada.“ Ker je te besede večkrat ponavljal, odgovori brat Masej: „Kako moreva tukaj govoriti o zakladu, kjer je toliko vboštvo in pomanjkanje vseh potrebnih reči? Nimava miznega perta, ne noža, ne ploščeka, ne sklede, ne hiše, ne mize, ne hlapca, ne dekle.“ Sv. Frančišek pa je nato rekel: „Saj ravno to je, kar imam za velik zaklad, ker nama tukaj človeška roka ničesar ni pripravila. Vse, kar imava, pripravila nama je božja previdnost, kakor se jasno vidi nad tem izprošenim kruhom, nad to lepo kamnito mizo in nad tem čistim studentem. Zatorej hočem, da Boga prosiva, naj bi naju ljubiti učil tako žlahten zaklad svetega vboštva, katero ima samega Boga za služabnika.“ — Po teh besedah in ko sta opravila molitev, sta se telesno okrepčala z omenjenimi koščeki kruha, in z vodo iz studenca. Potem sta vstala in dalje šla proti Francoskemu.

Ko sta potem prišla do neke cerkve, pa je rekel sv. Frančišek tovarišu: „Pojdiva noter moliti!“ In sv. Frančišek je šel za oltar in je začel moliti. V tej molitvi je zadobil od Boga nenavadno veliko gorečnost, katera je njegovo serce ljubezni do svetega vboštva tako vnela, da se je zdelo, kakor da bi plamen ljubezni izviral iz njegovega obraza in iz njegovih nenavadno odprtih ust. Tako poln gorečnosti je prišel k tovarišu in mu pravi: „O, o, o, brat Masej, daj mi samega sebe!“ Te besede je trikrat izgovoril in ko jih je tretjokrat izrekel, nato je sv. Frančišek sè svojim dihom vzdignil brata Maseja in ga za dolgo sulico daleč od sebe vergel. Nad tem se je brat Masej grozno začudil. Pripovedoval je pozneje svojim tovarišem, da je v tistem trenutku, ko ga je sv. Frančišek sè svojim dihom vzdignil in od sebe pahnil, toliko dušno sladkost in sv. Duha tolažbo občutil, kakor nigdar več pozneje v svojem življenju.

Po tem dogodku je rekel sv. Frančišek: „Tovariš moj, pojdiva k sv. Petru in sv. Pavlu in jih prosiva, da bi naju podučila in nama pomagala varovati neizmerni zaklad svetega vboštva. To je tako imeniten in božji zaklad, da nisva vredna ga imeti v najuni tako zaničljivi posodi. To je tista nebeška čednost, v kateri vse posvetne in minljive stvari z nogami teptamo, in vse zapreke iz duše odpravimo, da se prosta zediniti more z večnim Bogom. To je tista čednost, katera dela, da ima duša znanje z angeljci v nebesih, akoravno še na zemlji prebiva. Ta čednost je Kristusa spremenila do križa, bila je s Kristusom pokopana, s Kristusom je vstala in šla s Kristusom v nebesa; ona daje dušam, katere jo ljubijo,

da se že v tem življenju lahko vzdignejo v nebesa, ker ona v sebi hrani orožje resnične ponižnosti in ljubezni. Zato hočeva prositi sveta aposteljna Kristusova, ki sta popolnoma ljubila ta evangelijski biser, da bi nama izprosila od Gospoda Jezusa Kristusa to milost, da bi po njegovem svetem vsmiljenju in zasluženju postala prava ljubivca, izpolnjevavca in ponižna učenca tako dragocenega in ljubeznjivega evangelijskega vboštva.“

V takem pogovoru sta prišla v Rim in stopila v cerkev sv. Petra; sv. Frančišek je šel v en kot cerkve in je začel moliti; brat Masej pa v drugi kot. Po dolgi molitvi in močnem zdihovanju sta se prikazala sv. Frančišku sveta aposteljna Peter in Pavel v veliki svetlobi in sta govorila: „Ker hočeš in želiš izpolnjevati, kar so Kristus in aposteljni izpolnjevali, zato je naju poslal Jezus Kristus k tebi s tem naznanilom, da je tvoja molitev vlišana, ter da je tebi in tvojemu učencu popolnoma podeljen zaklad svetega vboštva. Dalje ti od njega naznanjava, kedor koli bo posnemal ta tvoj zgled, da bo vsaki dosegel zveličanje večnega življenja. Blagoslovljen boš od Boga ti in vsi tvoji učenci.“ Po teh besedah sta izginila in sv. Frančiška vtolaženega zapustila. In on je od molitve vstal in se vernil k svojemu tovarišu ter ga vprašal, ali mu je Bog kaj razodel. Ta pa je odgovoril: „Nič!“ Potem mu je povedal sv. Frančišek, kako sta se mu prikazala sveta aposteljna in kaj sta mu razodela. Občutila sta potem tako veselje, da sta sklenila opustiti daljnje potovanje na Francosko in se verniti v spoletansko dolino.

14. poglavje.

*Sv. Frančišek se pogovarja sè svojimi brati o Bogu
in Bog se prikaže mej njimi.*

Ko je sv. Frančišek nekedaj, kmalu ko se je red začel, tovariše zbral, da bi se ž njimi o Kristusu pogovarjal, je v svoji gorečnosti enemu izmej njih zapovedal, naj v božjem imenu svoje usta odpre in govori o Bogu, kar koli mu bo sv. Duh vdal. Brat je izpolnil povelje, in ko je čudovito o Bogu govoril, mu je sv. Frančišek zapovedal molčati, in je drugemu bratu rekel, naj on govori. Ta je vbogal in veličastno o Bogu govoril, pa tudi temu je zapovedal sv. Frančišek, naj molči. Rekel je potem tretjemu, naj o Bogu govori. Tudi ta je začel tako učeno o božjih skrivnostih govoriti, da je sv. Frančišek za gotovo spoznal, da je ta, kakor tudi

prešnja dva, od sv. Duha navdihnjen govoril. Temu je bilo priča tudi očitno znamenje. Ko so namreč tako govorili, prikazal se jim je Kristus v podobi lepega mladeniča, in jih je blagoslovil in s toliko milostjo in sladkostjo napolnil, da so bili vsi zamaknjeni, enaki mertvim, ki niso od sveta nič več čutili. Ko so se zopet zdrabili, jim je rekel sv. Frančišek: „Hvalite Boga, dragi bratje, kateri je iz ust priprostih razodel zaklade božje modrosti; zakaj Bog je, ki odpira usta mutastim, in jezikom priprostih daje modrost v govorjenju.“

15. poglavje.

*Sv. Klara kósi sè sv. Frančiškom in ž njegovimi tovariši
v samostanu svete Marije Angeljske.*

Ko je bil sv. Frančišek v Asizu, obiskal je večkrat sv. Klaro in jo v svetosti podučeval. Ona pa je serčno želela, da bi smela enkrat ž njim obedovati, ali akoravno ga je večkrat prosila, vendar ji ni hotel nigdar dovoliti. Njegovi tovariši, spoznavši želje sv. Klare, so rekli sv. Frančišku: „Oče, zdi se nam, da je ta tvoja ostrost nasprotna nebeški ljubezni, ker sestre Klare, katera je vendar tako sveta, Bogu dopadljiva devica, ne vslišiš v tako majhini reči, da bi namreč smela jesti s teboj, posebno pa še, ker je po tvojem nauku zapustila posvetno bogastvo in bliščobo. V resnici, ako bi te še za večí dobroto prosila, kakor je ta, moral bi jo storiti tej svoji duhovni sadiki.“ Na to odgovori sv. Frančišek: „Ali se vam zdi, da naj bi jo vslišal?“ Tovariši odgovore: „Seveda, oče, spodobi se, da ji storiš to ljubezen in tolažilo.“ Potem je sv. Frančišek rekel: „Ker se vam tako prav zdi, zdi se tudi meni prav. Da bo pa še bolj vtolažena, hočem, da se obed napravi v samostanu sv. Marije Angeljske, ker je stanovala dolgo časa pri sv. Damijanu in ji bo koristilo zopet videti samostan sv. Marije, kjer so ji bili lasje ostriženi in je postala nevesta Kristusova. Tam bova v božjem imenu vkup jedla.“

Ko je k temu namenjeni dan napočil, šla je sv. Klara z eno svojih tovarišic iz svojega samostana, spremljevana od tovarišev sv. Frančiška, in je prišla v samostan sv. Marije Angeljske. Pozdravila je blaženo devico Marijo pred njenim oltarjem, tam, kjer so ji bili lasje ostriženi in kjer je sprejela redovno oblačilo; ogledala si je potem samostan, dokler je bilo čas k obedu iti. Mej tem je zapovedal sv. Frančišek mizo pogerniti in sicer na ravnih tleh, kakor je

bil navajen. Ko je prišel čas obeda, sta se skupaj vsedla sv. Frančišek in sv. Klara, potem eden izmej tovarišev sv. Frančiška s tovarišico sv. Klare, in potem so se drugi tovariši ponižno okoli mize zverstili.

Pri prvi jedi pa je začel sv. Frančišek tako sladko, tako visoko in tako čudovito o Bogu govoriti, da se je vir božje milosti čez njih razlil in so se vsi v Boga zamaknili. Mej tem zamaknjem, ko so vsi oči in roke proti nebu povzdignjene imeli, videli so prebivavci asiški in betonski in vsi ljudje v okolici, kakor bi bil samostan sv. Marije Angeljske in gozd zraven samostana čisto v plamenu; in videlo se je, kakor bi bil ogenj silno velik, ker je bil razširjan nad cerkvijo, nad samostanom in nad gozdom. Zato so hiteli asiški prebivavci, kar so mogli, da bi pogasili ogenj, ker so mislili, da mora vse v plamenu biti. Ali ko so k samostanu prišli, niso ničesar našli, kar bi gorelo, in ko so noter stopili, našli so sv. Frančiška in sv. Klara sè vsemi drugimi v premišljevanju zamaknjene okoli revne mize sedeč. Spoznali so iz tega, da ogenj ni bil pozemeljski, temuč da je bil božji, katerega je Bog čudovito poslal, da bi bil vpodobil in razodel ogenj nebeške ljubezni, kateri je bil užgal serca teh svetih redovnikov in redovnic. Odešli so tedaj v sercu močno potolaženi in pobožnosti navdihnjeni.

Dalj časa potem so se zopet zavedeli sv. Frančišek in sv. Klara sè vsemi drugimi, in so bili od duhovne jedi tako okrepčani, da jim ni bilo mari za telesno hrano. Tako se je končalo to blaženo obedovanje, po katerem se je sv. Klara vesela domov vernila. Sestre pa so se jako razveselile, ko so jo zagledale, ker so se bale, da bi je ne bil sv. Frančišek v kak drugi samostan za prednjico poslal, kakor je bil že storil z njeno sveto sestro Nježo, katero je bil poslal v samostan Montičeli v Florenc. Sv. Frančišek je tudi že večkrat rekel sv. Klari: „Bodi pripravljena, da te morem, kakor bo treba, v kateri koli samostan poslati!“ in ona, hči svete pokorščine, je odgovorila: „Oče vedno sem pripravljena iti, kamer me bodete poslali.“ Jako so se tedaj sestre veselile, ko so jo zopet v svoji sredi imele; sv. Klara pa je bila od tistihmal močno potolažena.

Ser. Vijolica-Marija.

Stolistna erdeča roža vertnica, to lepo dete jasne vroče Perzije, kako se razsiplje rahlo ljubeznjivo na ternovi svoji vejici in

razveseljuje serca sè svojo sladko dišavo! Pač raste mnogi ošaben cvet po gosposkih vertih; iz daljnjih ptujih zemelj prihajajo nove, imenitne lepoticice in stare se vmikajo in pozablajo — ali ljubeznjive rože ne more spodriniti naj lepša mej njimi; pred tisoč in še tisoč leti je bila ona kraljica vsega cvetja in je še dandanašnji in bo ostala vedno.

Tej lepi stvari božji po pravici primerja sveta cerkev njo, ki je blagoslovljena mej ženami, kraljica angeljev in vseh svetnikov, kraljica nebes in zemlje; po pravici jo imenuje skrivnostno rožo.

In kakor njene najvišje časti, tako je roža prelepa podoba njene najvišje čednosti, neizmerne ljubezni do Boga, nevsabljive ljubezni do nas, ki smo ji po človeštvu bližnji, bratje in sestre in otroci.

Kakor pa pomeni erdeča roža gorečo ljubezen, tako opominja bela lilija na drugo pglavitno čednost Marijino, neomadežano čistost. Lilija mej ternjem se imenuje Marija, in kakor lilija svoj čisti beli cvet na ravnem pokončnem stebelu povzdiguje proti nebu, tako je Marija svoje neomadežano telo darovala Bogu ne glede na zemljo in ljudi, in Bog si ga je izvolil od veka za posodo svojega človeštva.

Je pa še tretja čednost, katero je zlasti ljubila Marija, ko je še živela na tem svetu, katera nam jo tudi zdaj še tako ljubo dela ter nas s tolikim zaupanjem do nje navdaja, to je njena globoka ponižnost. Zavoljo te čednosti smemo Marijo po pravici primerjati tudi mali višnjevi vijolici, ki skriva nizko mej zeleno travico svoj sramožljivi obrazek in v samoti neopažena širi svojo sladko vonjavo.

Sonce se više vozi po nebu, gorkeje sije in svitleje, led se taja in sneg kopni, ali drevje in gervovje je še erjavo in golo; le nizko po tleh oznanja mlada travica in prvo cvetjiče veselo spomlad, beli zvonček, rumeni igelček, ponižna dišeča vijolica. Zvonček je nekako podoba Marijinega deviškega ženina Jožefa, igelček ali trobentica nas opominja glasu vpijočega v puščavi, sv. Janeza kerstnika, in naposled vijolica, ona je živa podobica ponižne device nazaretanske.

V resnici, po dolgi zimi štirih tisoč let se je približala vesela spomlad, začetek lepšega časa, ko se je razcvela vijolica Marija, skrita svetu, Bogu od vekoma znana, od vekoma najljubša mej vsemi hčerami Evinimi. Štiri tisoč let je po žalostnem padcu naših prvih starišev zdihovalo človeštvo po gorkem žarku souca božje milosti, štiri tisoč let je čakalo obljubljenega odrešenika. Mej izvoljenim izraeljskim ljudstvom je bilo splošno to pričakovanje, neiz-

merno pa hrepenenje judovskih dekličev, katerih vsaka je želela izbrana biti, da bi rodila maziljenca božjega. Zato se je zdela vsaki največja nesreča, ako bi bila imela ostati samica in tako izgubiti ono sladko in veselo upanje. Le eno dekletce tamkaj v Galileji je Bogu posvetilo svojo neomadežano čistost in mu obljubilo služiti v deviškem stanu do konca življenja, ker si v svoji globoki ponižnosti še misliti ni upalo na toliko čast in srečo, da bi bilo izbrano za mater tistemu, katerega je vse pričakovalo s tolikim hrepenenjem. Ali ravno ta globoka ponižnost jo je vredno storila tolike časti in sreče. Skrito v borni hišici v malem mestu Nazaretu jo je vendar hitro znal najti angelj Gospodov, kateri ji je oznanil, da bo spočela v svojem telesu in rodila Sinu božjega. Marija pa je rekla: „Glej, dekla sem Gospodova, zgodi se mi po tvoji besedi“ — in ta trenotek se je zveršila najimennitniša dogodba v zgodovini, beseda je meso postala, Bog se je včlovečil; po štiritisočletni merzli zimi se je začela vesela gorka spomlad!

Češčenje sv. Jožefa.

Scr. 33 1. Čast sv. Jožefa v življenju.

(Konec.)

Tretjič je bila za sv. Jožefa že na zemlji nepopisljivo velika čast to, ker je bil ženin presvete device Marije.

Gotovo si že, dragi čitatelj, kedaj blagroval tiste svetnike in srečne imenoval tiste nedolžne otroke, kateri so bili že na zemlji tako nebeško srečni, da se jim je Marija, nebeška kraljica, prikazala, ter ž njimi govorila, tako priserčno, prijazno se ž njimi pogovarjala, kakor mati s svojimi otroci! Gotovo si že mej drugimi svetniki katerikrat zlasti sv. Janeza evangelista presrečnega imenoval, zato, ker mu je Jezus svojo mater Marijo v varstvo in tovarišstvo izročil. In zares, kedo bi si mogel misliti večo srečo od sreče nedolžnega Janeza, ki je z Marijo pod eno streho prebival, se ž njo tolikrat pogovarjal, iz njenih svetih ust slišal toliko nebeških skrivnosti itd.!

O, kaj bi hotel dati jaz, ki tole pišem, in kaj bi hotel ponuditi ti, ki tole bereš, ako bi bilo nama — kaj ne? — le enkrat dano

le za en sam trenotek — vpreti svoje revno oko v njene mile materine oči, — le enkrat gledati njo, ki je bila brez madeža spočeta, tedaj tako angeljsko nedolžna, kakor sta bila Adam in Eva pred grehom, — le enkrat gledati tisto veličastno ženo, ki je bila naj boljša, naj svetejša mej vsemi dekleti in ženami, kar jih je bilo in kar jih še bo na svetu, katera ni nigdar naj manjšega greha storila, ampak polna je bila milosti in čednosti, — le za en trenotek gledati njo, ki je mati odrešenikova, — le za en trenotek gledati njo, ki je zdaj v nebesih kraljica, povzdignjena nad angeljske kore! O, kolika sreča bi bila to za naju in za vsako verno serce!

Pa glej, to srečo, ki si je iz mej nas navadnih kristijanov nobeden na zemlji še skoraj želeli ne upa, to srečo je imel sv. Jožef ne le za en trenotek, mariveč toliko let! Toliko let sta skupaj živela v sreči in nesreči v veselih in žalostnih dneh; toliko let sta si mej seboj prijazno delila vborni zaslužek svojih pridnih rok, oba enih misli in enega serca, ki je imelo le to edino željo, ljubeznjivo streči Jezusu, ki jima ga je nebeški Oče izročil, pa ohraniti svojo deviško čistost in množiti dušno svetost! Zakaj le zato je postala Marija Jezusova mati, ker je bila brezmadežna devica pred porodom in po porodu; Jožef je bil pa tudi le zato izvoljen za rednika Jezusu, ker je bil vedno deviškega serca.

O kolika čast, kolika sreča! Sv. Jožef je bil pravi ženin, pravi mož device Marije. Bila sta zakonska; toda taka, kakeršnih svet še ni videl in ne bo.

Beremo sicer ginljive zglede vednega devištva tudi v življenju zakonskih svetnikov in svetnic; toda tolike svetosti, tolike prizanesljivosti in postrežljivosti, takega nebeškega miru in take angeljske sreče pa še ni bilo in je ne bo v nobeni družini, kakor je bila v sveti družinici v Nazaretu!

Koliko spoštovanje, koliko čast je pač Marija skazovala sv. Jožefu, ker je bila naj boljša — blažena mej vsemi ženami; kolikrat se mu je pač priserčno zahvalila za njegovo očetovsko skerb in za vsako dobroto, ker je bila naj ponižniša dekla Gospodova; kolikrat se je morala čuditi njegovi veliki poterpežljivosti v vseh hudih britkosti in težavah, ker je bila sama naj poterpežliviša kraljica marternikov; kolikrat je pač Boga hvalila, da je čeravno v sredi izpridenega sveta, vendar v varstvu tako deviškega svetnika, ker je bila sama naj čistiša devica, kraljica devic! In le še bolj je čislala in spoštovala sv. Jožefa.

Glej tedaj, ljubi kristijan, kako veličasten mora biti sv. Jožef,

ker ga kraljica nebes in zemlje v taki časti ima! Sv. Enodij je hotel nekedaj popisati čast sv. Honorije, ki je bila sestra sv. Epifanija. Pa namesti veliko besed izgubljeni, je po pravici menil, da je boljše in lepše ne more počastiti, kakor s to kratko besedo, da je bila sestra tolikanj imenitnega moža! Kedo bi bil tudi v stanu kaj večega zapisati v čast sv. Jožefu, kakor če reče, da je bil sv. Jožef rednik Jezusov, in če pristavi, da je bil ženin Marijin?

Vendar še ene časti moram omeniti, katera je bila sv. Jožefu že na zemlji v del. Čudite se — tudi angelji so ga častili! Vsakega človeka angelj varih sicer zmirom in povesod spremlja, toda nobeden ga ne more videti s telesnimi očmi; le posebno izvoljeni, prav izbrani ljubljenci božji so bili po enkrat ali večkrat tako srečni, da so že na zemlji videli angelja v človeški, pa nepopisljivo lepi podobi. Bog jih je hotel s tem posebno poslaviti, da jim je po angeljih svojo voljo razodeval.

In mej temi srečnimi je bil sv. Jožef. Lahko si mislimo, da tiste srečne oči, ki so smele vsak dan poleg sebe gledati Boga v človeški podobi in njegovo mater, so tudi mnogokrat smele gledati angeljske prikazni. Ker sv. pismo sploh tako malo pripoveduje o sv. Jožefu, je pač verjetno, da se mu je ne le trikrat, ampak večkrat angelj prikazal, da so pa le zato samo tri naj znamenitejše prikazni omenjene, ker so za življenje Jezusovo naj večji pomembe.

Že je bil veliki angelj Gabriel Mariji oznanil, da bo mati Sinu božjega. Mati božja je bila vsled tega neznano srečna, silno oveseljena; pa v svoji ponižnosti si nikomur ni upala razodeti te neslišane časti in sreče. Tudi svoji teti Elizabeti bi ne bila nič povedala, ako bi le-ta že sama ne bila izvedela po rasvitljenju in razodenju sv. Duha. Tako je prišlo, da sv. Jožef o tej naj večji skrivnosti včlovečenja božjega še ni nič vedel, ter je bil, kakor je znano, v velikih skerbeh, v veliki žalosti. Pa glejte, kolika sreča! Kakor je Materi božji sam višji angelj iz nebes prišel oznanit veselo novico, da pride zveličar na svet in da bo ona njegova mati, tako je hotel Bog ravno to preveselo novico tudi sv. Jožefu po svojem angelju naznaniti in mu ob enem po angelju izročiti oblast, ki jo bo imel nad Jezusom. Kaj družega namreč imajo pomeniti besede: „Daj mu ime Jezus!“ kakor očetovsko oblast? Kedor ima pravico dati ime, ima tudi pravico klicati po tem imenu in zapovedovati. Tedaj tole je dvojno angeljsko oznanilo iz nebes: Marija prečista devica, ki je Jezusa od sv. Duha spočela, naj mu

da življenje, sv. Jožef pa naj mu da ime; Marija naj mu bo mati, sv. Jožef naj mu bo zapovednik in rednik. Za tako častno naročilo je bilo tudi treba častnega sporočnika; samega angelja iz nebes.

Ta naloga pa, ki jo je sv. Jožef iz nebes sprejel — redništvo in varstvo Jezusa Kristusa — ni bila lahka. To se je kmalu pokazalo. Komaj je nečloveški kralj Herod izvedel, da je Jezus rojen, precej je sklenil v svojem gadjem sercu vmoriti ga. Že je dal svojim vojakom peklenko povelje, naj gredo morit nedolžne otročiče v Betlehem in okrog Betlehema in nobenemu naj ne prizaneso, da bode mej njimi gotovo tudi Jezus vmorjen. Pa tukaj se je pokazalo, kakor še nikjer tako: človek obrača, Bog pa oberne. Ob enem namreč pride tudi nebeško povelje sv. Jožefu; angelj Gospodov se mu ponoči prikaže in pravi: „Vstani, vzemi dete in njegovo mater in beži v Egipt, in bodi tam, dokler ti ne porečem; zakaj Herod bo deteta iskal, da bi ga vmoril.“ Ne bom tu razkladal, kako urno in brez obotavljanja je izpolnil sv. Jožef to britko in težavno povelje; kako hudo mu je bilo, ne sicer toliko za se, kakor za mater in Ježuška, da imata pred hudobnimi ljudmi toliko prestatl itd. — le to se mi potrebno zdi na tem mestu povdariti, kako velika čast je bilo to angeljevo naročilo za sv. Jožefa.

Bog bi bil svojega Sinu tudi drugači lahko rešil iz rok sovražnikovih; če je že hotel angelja poslati, poslal bi ga bil tudi lahko naravnost k Jezusu, da bi ga bil angelj sam rešil, ali pa bi ga bil poslal k Mariji, materi njegovi. Toda nikomur drugemu ni bila prihranjena ta čast, kakor sv. Jožefu; tudi angelj božji je moral sv. Jožefa počastiti za rešenika njega, ki je prišel cel svet odrešit. V enako čast se mora šteti sv. Jožefu, ker mu je spet angelj prišel v Egiptu naznanit, da je že Herod mertev, da naj se le poverne z Marijo in detetom nazaj v domačo deželo. — Pomisli tedaj, kristijan, kako velika je bila čast sv. Jožefa tudi zato, ker so mu angelji že na zemlji vidno stregli.

Da se nam bo serce za čast sv. Jožefa čedalje bolj v nemalo in ogrevalo, premišljujmo radi prav pogostoma tu razložene resnice: sv. Jožef je bil namestnik nebeškega Očeta, rednik Jezusov, deviški ženin Marijin pa tudi ljubljenec angeljev božjih.

Življenje svetega Ludovika IX.

francoskega kralja, patrona tretjega reda svetega Frančiška.

IV. Kako je sveti Ludovik svoje otroke učil.

Kakor je Ludovik želel, da bi vsi enako živo in terdno vero imeli kakor on sam, ravno tako je želel, da bi tudi svoja serca Bogu darovali in ga ljubili, kakor ga je on ljubil. Zato je učil, da se mora Bog čez vse in brez mere ljubiti; podučeval je svoje domače, kaj morajo storiti, da bodo Bogu vedno bolj dopadli in kako skerbno se morajo vsega varovati in ogibati, kar Boga žali. Posebno pa je učil Ludovik, kakor se kerščanskemu očetu spodobi, svoje otroke Boga ljubiti in greh studiti. Vsak dan so morali biti njegovi sinovi pri sveti maši, pri duhovnih molitvah in petju; poslušati so morali pogostoma besedo božjo in z molitvijo in petjem hvaliti in častiti večnega Boga; po molitvi pa se je vsedel sveti oče v sredo svojih otrok in jih je podučeval. Tudi, ko so bili že odraščeni, kralj ni pozabil svojih dolžnosti. Kakšne nauke je Ludovik svojim otrokom dajal, sprevidimo naj lažje iz pisma, katero je pisal svoji hčeri Elizabeti, ženi navarskega kralja Teobalda; zato je tukaj podajamo prosto prestavljeno v naš jezik.

„Svoji dragi in ljubljene hčeri Elizabeti, kraljici navarski, pozdravljen je in očetovsko ljubezen!

Draga hči! Ker mislim, da boš raji sprejela od mene, kakor od kogarkoli drugega, zavoljo ljubezni, ki jo imaš do mene, zato sem se namenil neke nauke ti podati, pisane z mojo lastno roko. Preljuba hči! Ljubi Gospoda, našega Boga, iz celega svojega serca in iz vseh svojih moči; zakaj brez njega ne more nihče nič storiti. Nobena reč se ne more tako po pravici in s toliko koristjo ljubiti. Gospod je, kateremu mora vsaka stvar reči: Gospod! moj Bog si ti, mojega blaga ne potrebuješ. To je tisti Gospod, ki je poslal svojega Sinu na svet, da bi nas sè svojo smertjo večnega pogubljenja rešil. Če njega ljubiš, draga hči, bo to tvoj dobiček. Na slabem potu je stvar, katera drugam, kakor k njemu ljubezen svojega serca obrača. Mera, s katero ga moramo ljubiti, je, brez mere ga ljubiti; on zasluži, da ga čez vse ljubimo, ker nas je on poprej ljubil. O da bi ti mogla dobro premisliti, kar je

prečastiti božji Sin za naše odrešenje storil! Goreče hrepeni, draga hči, da bi mu mogla zmirom bolj dopasti, in skerbi, kolikor ti mogoče, da vse opustiš, kar bi znalo biti njemu nedopadljivo. Posebno moraš pa to voljo imeti, nigdar se smertno ne pregrešiti; pripravljena moraš biti, rajši naj hujše bolečine pretorpeti, tudi rajši ud za udom si dati odsekati in svoje življenje darovati, kakor prostovoljno se smertnim grehom Boga razžaliti. Navadi se, predraga hči, večkrat svojih grehov se izpovedovati in izvoli si take izpovednike, ki sveto žive in imajo dosti vednosti, od katerih se boš učila, kaj ti je treba opustiti in kaj imaš storiti, in zaderži se tako, da si bodo izpovedniki in prijatelji upali opominjati te. Rada hodi, preljuba hči, k cerkvenim slovesnostim, in kadar boš v cerkvi, varuj se, da se ne boš šalila in da ne boš nepotrebni ali praznih reči govorila. Mirno moli, bodi si ustno, bodi si v duhu. Posebno pa bodi ponižna in bolj pazljivo moli takrat, ko je telo našega Gospoda Jezusa Kristusa pri sveti maši že pričujoče in nekoliko poprej. Rada poslušaj, draga hči, kadar se bo govorilo o našem Gospodu, bodi si v pridigah, ali pa v navadnem govorjenju. Zasebnih pogovorov se ogiblji, če niso ljudje, s katerimi imaš govoriti, posebno pošteni in sveti. Glej, da se boš rada vdeleževala odpustkov.

Draga hči! Če te bolezen ali kakšna druga nesreča zadene, in si ne veš pomagati, prenašaj vse voljno in zahvali se našemu Gospodu za terpljenje. Verovati namreč moraš, da so take nesreče tebi v prid, in misliti si moraš, da si zaslužila te in še veliko večje nadloge, če ti jih bo hotel Bog poslati, zato, ker si njega malo ljubila, ker si mu malo služila in si veliko takega storila, kar je njegovoli nasproti. Če ti pa Bog srečo pošlje, če si zdrava, ali pa če ti druge dobrote skaže, ponižno se zahvali našemu Gospodu in mu vedno hvaležna bodi za te dobrote. Skerbno se pa varuj, da ne boš po dobrotah slabši postala, da se te ne bo ošabnost ali kakšna druga pregreha lotila; zakaj velik greh je zoper našega Gospoda vzdigovati se takrat, ko nam dobrote deli. Če se tvoje duše taka žalost loti, da jo moreš svojemu izpovedniku razodeti, naznani jo njemu ali pa kakšnemu drugemu, na katerega se moreš zanesti, da je zvest in da bo molčal o reči, katero mu naznaniš; stori to, da boš bolj z mirnim duhom prenašala svojo žalost.

Draga hči! Bodi dobra tistim, o katerih veš, da so v dušnih ali telesnih bolečinah. Rada in kakor moreš takim na pomoč hiti;

tolaži jih z dobrim svetom, ali pa jim daj miloščine, če potrebujejo. Ljubi, draga hči, vse poštene ljudi, kateri Boga častijo, naj že bodo redovniki, ali pa svetovni. Ljubi vboge in podpiraj posebno tiste, ki so si iz ljubezni do našega Gospoda vboštvo izvolili.

Dragi hči! Dobro glej in skerbi po svoji moči, da bo življenje ženskih in vseh, s katerimi bolj po domače občuješ, pošteno in sveto; tistih pa, ki slabo slovó, ogiblji se po moči. Ponižno vbogaj svojega moža, svojega očeta in svojo mater, kadar ti zapovedujejo, kar je Bogu dopadljivo; to moraš pa storiti iz ljubezni do njih in iz ljubezni do Boga, ki je to tako zapovedal, kakor je vsakemu primerno; če ti pa kedo kaj zapove, kar je zoper Boga, to je, kar je pregrešno, ne smeš ga vbogati. Prizadevaj si, draga hči, kolikor mogoče, da boš tako popolnoma, da bodo lep zgled imeli nad tabo vsi tisti, ki te bodo videli, ali ki bodo kaj o tebi shšali. Koristno se mi zdi, da ne bi imela na enkrat prevelike množine oblek, niti ovratnih verižic, po svojem stanu; ampak menim, da bode bolj prav, ako boš vbogim delila, vsaj od tega, kar bi bilo preveč. Tudi ti ni treba premnogo časa porabiti ali preveč se truditi z napravljanjem in kičenjem. Varuj se, da se ne boš preveč lišpala; v tem oziru stori rajši premalo, kakor preveč.

Predraga hči! Obudi v sebi željo, katera naj te nigdar ne zapusti, željo namreč, da bi mogla našemu Gospodu zmirom bolj dopasti. Skušaj, da dospeš do tako visoke stopnje popolnosti, da boš sklenila v svojem sercu varovati se po svoji moči hudega in storiti, kar je Bogu dopadljivo iz góle ljubezni do Boga, tudi če bi za gotovo vedela, da te ne čaka nobeno plačilo za dobro, in nobena kazen za pregrehe.

Draga hči! Priporočaj se molitvi pravičnih ljudi in priporočaj jim tudi mene; in če se našemu Gospodu dopade, da me pred tabo s tega sveta pokliče, prosim te, skerbi, da se bo zame maševalo, moli za mojo dušo in stori tudi druge dobre dela. Zapovedujem ti, da ne sme nihče videti tega pisma brez mojega dovoljenja, kakor le tvoj brat. Naš Gospod naj te v vseh rečeh tako dobro stori, kakor želim, in še bolj dobro, kakor morem želeti.“

Podobno, le nekoliko večje pismo je pisal sveti Ludovik tudi svojemu sinu Filipu, ki je bil njegov naslednik na francoskem prestolu. Iz tega pisma bomo pozneje še kaj povedali; saj tukaj že iz navedenega zadosti vidimo, kako lepo je sveti Ludovik učil in opominjal svoje otroke, kako po očetovsko je skerbela za njihovo dušno zveličanje.

V. Zmernost svetega Ludovika v jedi in pijači.

Kedor Boga ljubi, ta si ne privošči vsega, kar meso poželi, ker dobro ve, da je telo le začasno prebivališče in orodje nevmerjoče duše, da ni torej glavni del človeka, in da prevelika skerb za telesno blagostanje škoduje duši. „Vedno vojsko zoper meso!“ — to si mora globoko v serce zapisati sleherni, kedor hoče v popolnosti in svetosti napredovati. Vedno vojsko je napovedal tudi kralj Ludovik svojemu mesu, katero je krotil s postom in drugimi spokornimi deli celo svoje življenje.

Ako ravno bi bil imel lahko vsega, karkoli mu je serce poželelo, v obilnosti, pa je bil vendar vedno zmeren v jedi in pijači. Nigdar ni poželel jedi; jedel je kadar koli in kar koli so mu prinesli, če ni bilo predobro. Kadar so mu pa kakšno prav okusno jed prinesli, katera mu je posebno dišala ali katera se mu je po natornem nagnjenju zlasti dopadla, kakor kake dobre ribe, prvo sadje ali druge reči, katere je rad jedel, ki so bile pa drage, premagal je svoje poželenje in vказal te dobre in drage jedi vbogim dati, sam pa je jedel kako sočivje ali pa slabše, dostikrat neokusne prikuhe, za katere niso drugi marali, ker so bile premalo za-beljene. Če je imel pa vendar katerikrat boljše napravljene jedi vživati, prilil jim je vode, da jim je vzel okus. Kadar je bil zdrav, si je odrezal vsaki dan enako velik kos kruha. Pred sabo na mizi pa je imel zlat kelih in steklen kozarec; v kozarcu je bilo sè šibico zaznamenjano, kako daleč naj se vino natoči. Vino pa so mu morali z vodo mešati, ako ravno ni bilo močno, in sicer tako, da je bilo en del vina, tri dele pa vode; in to pijačo, ki je imela le malo vinskega duha in okusa, je popil Ludovik ali iz kozarca ali pa iz keliha, v katerega jo je pretočil. Piva ni rad pil; kadar ga je pa pil, in to je bilo posebno v štiridesetdanskem postu, pil ga je le iz premagovanja, da bi svoj okus krotil.

Postil se je Ludovik ostro cel štiridesetdanski post kakor tudi druge zapovedane postne dni; tudi štirideset dni pred božičem je le postne jedi vžival. O petkih štiridesetdanskega posta ni jedel Ludovik ne rib ne sadja, vino pa so mu morali še bolj z vodo mešati, kakor po navadi; druge petke pa je jedel ribe in sadje le z dovoljenjem svojega izpovednika. Na božični praznik pa je seveda jedel meso, tudi če je bil petek. Sicer pa se o petkih še smejal ni, in če ga je smeh posilil, se je hitro premagal. Tudi

ob sredah se je zderžal mesnih jedi, in nekaj časa tudi o pondeljkih, kar je pa potem opustil, ker mu je bilo zavoljo telesne slabosti odsvetovano. Nekateri dni je tudi ob samem kruhu in vodi preživel, kakor veliki petek, dan pred božičem, dneve pred velikimi prazniki Matere božje, včasih tudi ta dan pred vsisvetimi.

Kadar se je pa ob kruhu in vodi postil, moralo je biti kosilo za druge napravljeno, kakor druge dni; le kedor je bil prostovoljno zadovoljen s kruhom in vodo, je prisedel h kraljevi mizi.

Te in druge poste, kakor pred prazniki svetih aposteljnov, v poznejših letih tudi od vnebohoda Jezusa Kristusa do binkošti i. t. d., je Ludovik tako vestno deržal, da še v bolezni brez posebnega dovoljenja svojega izpovednika ni hotel jesti mesnih jedi, če so mu jih tudi zdravniki nasvetovali.

Svojemu gerlu tedaj ta sveti kralj ni preveč stregel; pa tudi sicer ni bil mehkužen. Njegova postelja je bila terda, in ko se je po prvi križanski vojski domov vernil, še celo na slami ni hotel spati; ležal je na leseni postelji brez mehke podlage, le podglavnik je imel natlačen sè slabim gombažem. Sin božji je visel iz ljubezni do nas na terdem lesu svetega križa; sveti Ludovik pa je iz ljubezni do Jezusa hotel ležati na terdi postelji.

Papež Leon XIII. in tretji red sv. Frančiška.

Nekega dne, meseca rožnega cveta leta 1872, stopal je odličan cerkveni knez dežele Umbrije gori po stermem bregu svete gore Alvèrnije, tiste gore, kjer je pred šest stoletji sveti Frančišek prejel presvete rane Kristusove. Ko je prišel svitli škof in kardinal na verh gore, sprejeli so ga z veliko častjo ponižni frančiškanski menihi, ki v tej blaženi samoti že od časov svetega Frančiška prebivajo v svetem miru in pokoju. Kardinal se pogovori ž njimi s prijaznimi, spoštljivo ljubeznjivimi besedami, potem pa se zapre v samotno, vbožno celico, katero so mu za stanovanje odločili; namerjal se je namreč odtegniti za nekoliko časa svoji čredi, čez katero ga je bil postavil sveti Duh, da jo pase in vlada; namenil se je prebiti nekaj dni tamkaj v duhovni samoti, v kateri bi imela njegova duša edino z Bogom opraviti, da bi se vnela v sveti ljubezni in vterdila v krepkosti, moči in junaštvu, da bi mogel potlej

z novim veseljem nositi škofovske oblasti teže in trude. Ali to še ni bilo vse, kar je na misli imel častitljivi kardinal, ko si je izvolil za duhovne vaje le-to pribežališče pokore in svete ponižnosti. V svojem velikem, bistrem duhu je bil spoznal, zakaj se v naših dneh po previdnosti božji tako naglo razširjuje svetega Frančiška tretji red; zdelo se mu je, da hoče s tem pokazati neskončno modri Bog, kako naj se pogube reši človeška družba glede vere in državnega življenja; tretji red se mu je zdel izverstno zdravilo za mnoge velike bolezni in nesreče, ki človeški družbi preté in jo že težé po mnogih mnogih krajih. Sklenil je bil torej sè vso močjo in gorečnostjo ta red razširjevati in pospeševati mej svojo ljubljeno verno čredo; in ne le da je prvi mej škofi italijanskimi, že meseca grudna 1871, v prelepem listu pastirje in ovčice opominjal, naj se pridružijo serafinskemu tretjemu redu, ne le to — sklenil je ravno tukaj in pri tej priliki tudi sam stopiti v ta sveti red, v to sveto bratovsko zvezo, ki podaja po skupnem zasluženju molitev in dobrih del vsem, duhovnim in svetovnim, moškimi in ženskim, zakonskim in samskim največe in najlažje pomočke, da se v čednostih povzdignejo in nekako po samostansko živé v sredi mej skerbmi in dolžnostmi domačega in društvenega življenja. — Sprejemši torej znamenja spokornega reda svetega Frančiška, vernil se je kardinal, ko je pretekel mesec rožni cvet, na svoj škofovski sedež vesel tretjerednega škopulirja, bolj ko samega škerlata kardinalskega. In poslej si je prizadeval le še bolj, z ogovori in okrožnicami, v različnih mestih svoje velike škofije vstanoviti skupščine svetega tretjega reda, katerega tako lepo primerja izvoljeni rastlini, ki bude lep in plemeniten sad rodila tudi v našem, kakor ga je v trinajstem stoletju, kjer koli bo pognala korenine. Ta gorečnost velikega škofa peruškega ni ostala skrita nevtrudljivemu pospeševavcu vsega dobrega, nepozabljivemu papežu Piju IX., ki so tako dobro vedeli najti odlične može in vsakega na njegovo pravo mesto postaviti. Izročili so zato prevzvišenega tretjerednika skerbi in varstvu skupščino tretjega reda v Asizu, ki je bila vstanovljena od sv. Frančiška samega in ima zato častno ime „najperva“ in to posebno prednost, da je zmirom kateri izmej kardinalov nje zavetnik. To zavetništvo je sloveči škof in kardinal 26. listopada leta 1873 v resnici slovesno nastopil z imenitnim ogovorom, ki ga bomo ob drugi priložnosti podali tudi našim bravcem.

In, o čudoviti sklepi Gospodovi! le-ta visoki zavetnik asiške najperve skupščine tretjega reda serafinskega, le-ta goreči tretjered-

nik frančiškanski, le-ta svitli kardinal, imel je malo let potem nasledovati na sedežu sv. Petra drugemu velikemu tretjeredniku frančiškanskemu, Piju IX., pod imenom Leona XIII. V resnici, predragi bravci, meseca rožnega cveta letošnjega leta bo poteklo osmo leto, kar so stopili v tretji red sv. Frančiška sadanji sveti oče papež Leon XIII., takrat kardinal in škof peruški, Joahim Peči. Papež Leon XIII. so torej tretjerednik; z veseljem moremo povedati to našim ljubim bravcem — in gotovo jim ne bo povedano zastoj. Prepričani smo, da se bo priserčna ljubezen in sveto spoštovanje, katero so skazovali udje tretjega reda na razne načine in pri različnih priložnostih svojemu velikemu bratu Piju IX., ravno tako živo in jasno razodevala tudi proti njihovemu vrednemu nasledniku Leonu XIII. O, to bo v teh naših dneh, dneh sumljivih društev in hudodelnih shodov pač sladko in tolažljivo gledati — gledati namreč, kako se zbirajo ponižne in pobožne skupščine tretjega reda frančiškanskega, da goreče molijo za namestnika Kristusovega, svojega redovnega brata! Pač lep zgled ljubezni, edinosti in miru, katerega bodo dajali veku prepirov, vporov in vojská ponižni udje bratovske zveze, katera je po besedah nekega imenitnega pisatelja redovno, samostansko življenje vpejčala v družino in društvo.

(Annali francescani.)

Vstopni list za v nebesa.

Kako visoko čislajo sveti oče papež Leon XIII. red sv. Frančiška, nam kaže ta-le dogodba. Desetega rožnega cveta 1878 je bil kardinal Bilio pri svetem očetu po opravilih neke cerkvene skupščine. Ko so bila opravila zveršena, pravijo sveti oče: „Prevzišenost! Zdaj pa imamo še za vas nekaj, namreč gotovo vstopnico za v nebesa. Ali jo boste sprejeli?“ Kardinal se začudi tem besedam in odgovori smehljaje se: „Presveti oče! Ako gre za gotovo vstopnico za v nebesa, kaj pak ko sprejeti jo moram, zlasti ko prihaja iz rok namestnika Jezusa Kristusa.“ „Dobro torej!“ pravijo nadalje sveti oče, „imenujemo vas za zavetnika serafinskega reda sv. Frančiška.“

V pondeljek potem je prevzvišeni kardinal to častno službo v cerkvi Aračeli slovesno nastopil, in pri tej priliki je v svojem odgovoru na nagovor prečastitega redovnega poglavarja z veseljem v misel vzel one lepe besede svetega očeta papeža.

(St. Francisci-Glöcklein.)

Čertice iz življenja rajnice Marije Kosove,

device tretjega reda sv. Frančiška.

V lepi savinski dolini je redka hišica, ki bi zraven sadnega verta ne imela še posebnega ograda za domačo zelenjavo in zlasti za cvetlice. Navadno je v sredi takega ograda lično okrogla gredica, obrobljena s ponižnimi, pa žlahtno dišečimi spomladanskimi vijolicami; v nje sredini pa je vsajena plemenita bela lilija. Druge gredice so obrobljene s prijaznim, z rajskim duhom napolnjenim nageljčkom, cel ograd pa lepотиčijo nežno dišeče, ali bodoče vertnice. Tam pa tam vidiš tudi lepo rumeno sončnico, ki svoj okrogli obraz vedno za soncem obrača. Pač so hvale vredne deklice, katere znajo lepo ravnati s takimi nedolžnimi cvetlicami, da le kakih napačnih namenov zraven nimajo; ali še mnogo več hvale vredne so gotovo one, ki si naredijo v svojem sercu lep duhovni ograd ter noter vsadijo omenjenih pet cvetlic; naj več hvalo pa zaslužijo tiste, ki skerbijo, da vsajene cvetlice v njihovem sercu tudi nigdar ne vsahnejo, ampak le čedalje lepše cveto. Tak za svoj duhovni vertec vedno skerbna deklica je bila rajnica nepozabljiva Kosova Mica, katere lepe čednosti so kakor plemenito cvetje dišale v domačem kraju in še daleč okrog. Naj mi bo, priprostemu kmetu, dovoljeno dekličem, zlasti pa bolnikom v zgled in tolažbo po zanesljivih virih in lastnem prepričanju tukaj na kratko popisati njeno pobožno, bogoljubno življenje.

Rojena je bila Mica leta 1839 od poštenih kmetiških starišev v Ojsterški vasi fare sv. Jurja pod Tabrom v savinski dolini. Ko je nekoliko odrasla, so jo stariši pridno v šolo pošiljali. Prav veseli so bili mladi deklici šolski dnevi; prav pridno se je tudi učila in kmalu postala lep zgled drugim šolaricam. Bog ji je posebno srečo dal; zraven bistrega uma zlasti izverstnega verskega učitelja, nepozabljivega gospoda I. Hašnika. Zato je v nauku, posebno v kerščanskem nauku jako dobro napredovala; cel katehizem je vedela iz glave od besede do besede; pa tudi živela je po njegovih naukih že v nežni mladosti. Ali tudi pozneje, ko je iz šole izstopila, šolskih naukov ni pozabila. Berž pa, ko se je zavedela, da na zapeljivem svetu živi, vredila si je pod vodstvom svojega skerbnega takratnega izpovednika častitega gospoda Matija Canka prelep duhovni ograd v svojem sercu in mej mnogimi cvetlicami svetih čednosti si je posebno gori omenjenih pet vanj zasadila, li-

lijo deviške čistosti, rožo voljne poterpežljivosti v hudem terpljenju, vijolico blage ponižnosti, nageljček prijazno spodbudnega vedenja, sončnico goreče ljubezni božje. (Dalje prihodnjič.)

Priporočilo

Ta mesec priporočamo udom tretjega reda in drugim bravcem tega lista, naj prav goreče molijo za vesoljne potrebe svete matere katoliške cerkve in zlasti za njenega vidnega poglavarja rimskega papeža. Pri tem se obračajmo vsi s posebnim zaupanjem k svetu Jožefu, patronu svete katoliške cerkve.

Dnevi popolnega odpustka in vesoljne odveze in godovi svetnikov in svetnic redov svetega Franciška

meseca sušca.

1. Zv. Matija Nazarejeva, devica 2. reda.
- „ Zv. Bonavita, devica 3. reda.
2. Zv. Anježa Praška, devica 2. reda.
5. Sv. Janez Jožef Kriški, spoznavavec 1. reda. **P. O.**
6. Sv. Koleta, devica 2. reda. (**P. O. f.**) (*P. O. k.*)
9. (Sv. Katarina Bolonjska, devica 2. reda **P. O. f.**)
„ (Sv. Frančiška Romana, vdova 3. reda. *P. O. k.*)
10. Zv. Kristina ali Kristijana, devica 3. reda.
11. (Sv. Frančiška Romana, vdova 3. reda. *P. O. f.*)
„ (Sv. Katarina Bolonjska, devica 2. reda. **P. O. k.**)
13. Zv. Rogerij Todijski, spoznavavec 1. reda.
14. Zv. Peter Trejski, spoznavavec 1. reda.
15. Spomin vseh svetih, katerih trupla se časte v cerkvah treh redov sv. Frančiška.
16. Zv. Peter Sjenski, spoznavavec 3. reda. *P. O.*
18. Zv. Salvator Hortski, spoznavavec 1. reda.
19. Sv. Jožef, ženin b. d. M., patron vesoljne cerkve. *P. O.*
20. Zv. Janez Páremski, spoznavavec 1. reda.
22. Sv. Benvenut Ozimski, škof, 1. reda. *P. O.*
25. Oznanjenje device Marije. *P. O. — V. O.*
26. Zv. Ricerij Módenski, spoznavavec 1. reda.
27. Zv. Peregrin Faleronski, spoznavavec 1. reda.
28. Zv. Marko Montegalski, spoznavavec 1. reda.
29. Zv. Pavla Gambarara-Kosta, vdova 3. reda. *P. O.*
30. Zv. Angela Folinjska, vdova 3. reda. *P. O.*
31. Zv. Marko Bolonjski, spoznavavec 1. reda.
- Vse dni velikega tjedna. *V. O.*
- Veliki četertek **P. O.**
- Veliko nedeljo **P. O. — V. O.**